

SANCTA MARIA

Kasterlee · SMIK

Latijn

Interesse

Taal als systeem leren
begrijpen en toepassen

Puzzelen op topniveau, een
echte uitdaging!

Cultuur van de Romeinen
leren kennen en vergelijken
met heden

Brede interesse: van aquaduct
tot zinsbouw

Latijn is vooral leerrijk én leuk!

Vakinhoud

Wat leren leerlingen in de lessen Latijn?

Voorsprong talen - moderne talen

Alix: voltige

15 Alix Claus
mais pratique aussi peu
voltige cette
emmène dans

avec
samedi, Alix
Cigogne Haguenau, petit
Alsace.
Jules,
star de l'équipe.
peur rien. Alix
raconte qu'en
basé sur

Voorsprong talen - taal als systeem

Na enkele dagen is de hond ziek.

Après quelques jours, le chien est malade.

Paucis diebus post canis aeger est.

Bepaling

Onderwerp

Naamwoordelijk
gezegde

NWD +
kww

Lectuur - plezier van het lezen

Vertalen - begrijpend lezen
(inhoudsvragen -
taalvragen)

Puzzelen op hoog niveau!

Logisch denken -
nauwkeurigheid -
probleemoplossend denken

2.5 Minotaurus in labyrintho

Minotaurus

labyrint

BEGRIJPEND LEZEN

In de tijd van dit verhaal is **Aegeus** koning van de Griekse stad Athene. Maar op het eiland Kreta heerst een machtiger koning, **Minos** genaamd. Speciaal voor hem heeft de architect **Daedalus** in de stad Knossos een indrukwekkend paleis ontworpen.

Reconstructietekening van het paleis van Knossos op Kreta.

KEN JE DEZE WOORDEN NOG?

- filia
- filius
- iuvenis
- virgo
- via
- habere
- videre

Kreta, Minos en ...

Quotannis **Athenienses** septem iuvenes septemque virgines in Cretam **mittunt**.
ieder jaar Athenes naar Kreta zenden

Cur Athenienses quotannis septem iuvenes septemque virgines in Cretam mittunt?

In insula Creta **Minos rex habitat**. Non solum Cretam sed etiam Graeciam possidet.
op eiland koning wonen Griekenland beheersen

Latijn: vocabularium - grammatica

Vocabularium

Welk Latijns woord herken je in de volgende moderne woorden?

- ami (Fr.): amicus - vriend
- respect: respicere - rekening houden met; omkijken
- victory (Eng.): victoria: 'overwinning'

Het voorvoegsel 'in-' betekent 'on-'

certus: 'zeker'

→ incertus: 'onzeker'

Het werkwoord **esse** heeft in de indicatief praesens een **onregelmatige** vervoeging.

HET ONREGELMATIG WERKWOORD ESSE		
INFINITIEF PRAESENS		
	esse	zijn
INDICATIEF PRAESENS		
ENK. 1ste p.	sum	ik ben
2de p.	es	jij bent
3de p.	est	hij/zij/het is
MV. 1ste p.	sumus	wij zijn
2de p.	estis	
3de p.	sunt	

Ook de *samenstellingen* volgen de vervoeging van **esse**

ab-esse [afwezig zijn; verwijderd zijn]	b
ad-esse [aanwezig zijn; helpen]	b
super-esse [overblijven]	b

2.7 Structuur van de zin: het lijdend voorwerp

Je ontdekt

De slaaf / slaapt. //
O WWG

De meester / waarschuwt / de slaaf. //
O WWG LV

In een zin met een **werkwoordelijk gezegde (WWG)** drukt het werkwoord uit wat het onderwerp doet.

Soms heeft het werkwoordelijk gezegde een **voorwerp** als aanvulling nodig. Dit voorwerp noem je het **lijdend voorwerp (LV)**, wanneer het de handeling van het werkwoord ondergaat.

Cultuur

THERMEN De watervoorziening

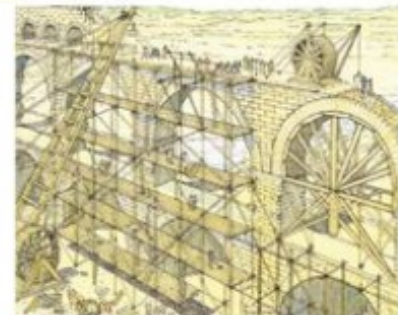
Dagelijks worden er duizenden liters water in mijn thermen verbruikt. Waar komt dat water vandaan?

Latrinae of openbare toiletten in Ostia.

Pronkfontein op een marktplein in Sagalassos.

Bouwwerf van een aquaduct. Constructies zoals aquaducten worden gebouwd door grote blokken natuursteen op elkaar te zetten, zonder mortel! De blokken worden vastgemaakt met ijzeren krammen.

De beroemdste fontein is de Trevifontein.

De Pont du Gard overbrugt de vallei van de Gardon. Een aquaduct uit de 1ste eeuw na Chr. van 50 km lang bracht water naar Nemausus, het huidige Nîmes.

Straatfonteinje in Herculaneum.

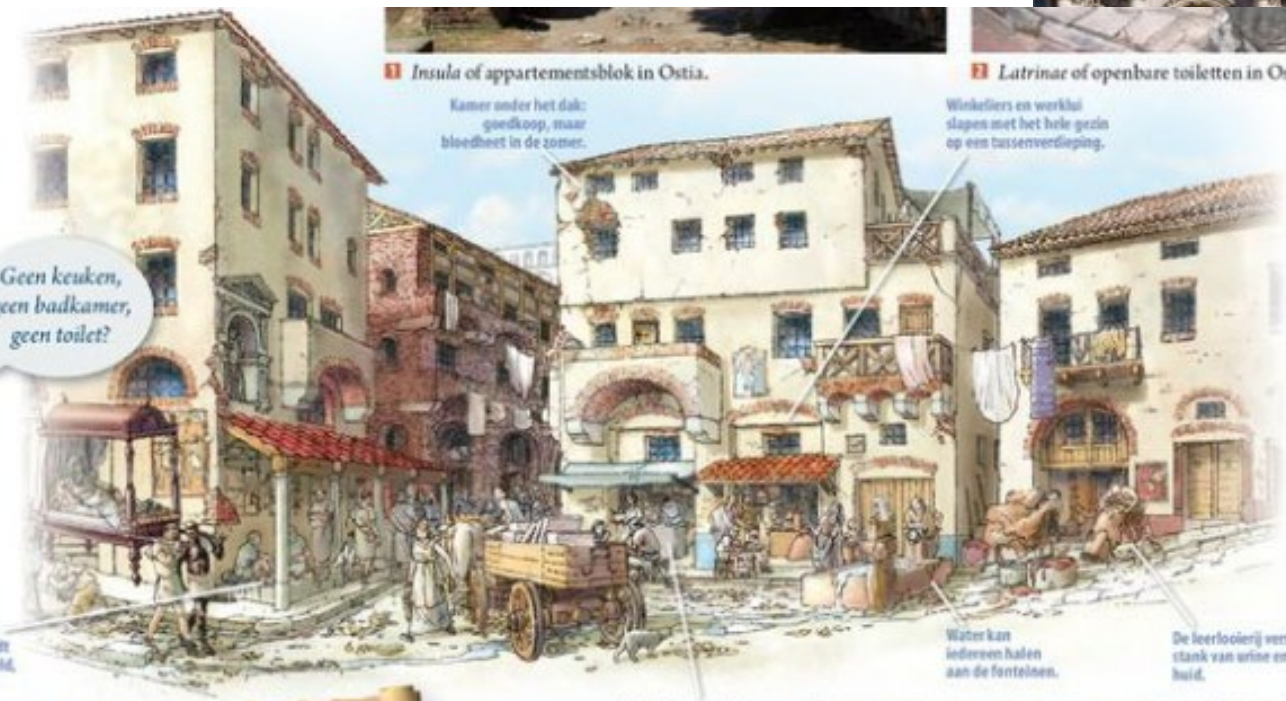
Het aquaduct van Segovia: het grootste Romeinse bouwwerk in Spanje. Het werd gebouwd door keizer Trajanus (1ste eeuw na Chr.) en bracht water van 17 km ver naar de stad.

Insula of appartementsblok in Ostia.

Kamer onder het dak: goedkoop, maar bloedheet in de zomer.

Winkeliers en werklui slapen met het hele gezin op een tussenverdieping.

Geen keuken, geen badkamer, geen toilet?

Een porticus of zuilengalerij biedt schaduw. Hier wordt geflabbeld, gespeeld, vergaderd, ja zelfs leugegeven.

Water kan iedereen halen aan de fontein.

De leerlooierij verspreidt een stank van urine en verbrande huid.

Op straat zijn er vele taberna of eethuizen waar je voor weinig geld een snelle hap kan kopen.

Wat een viezigheid, wat een stank!

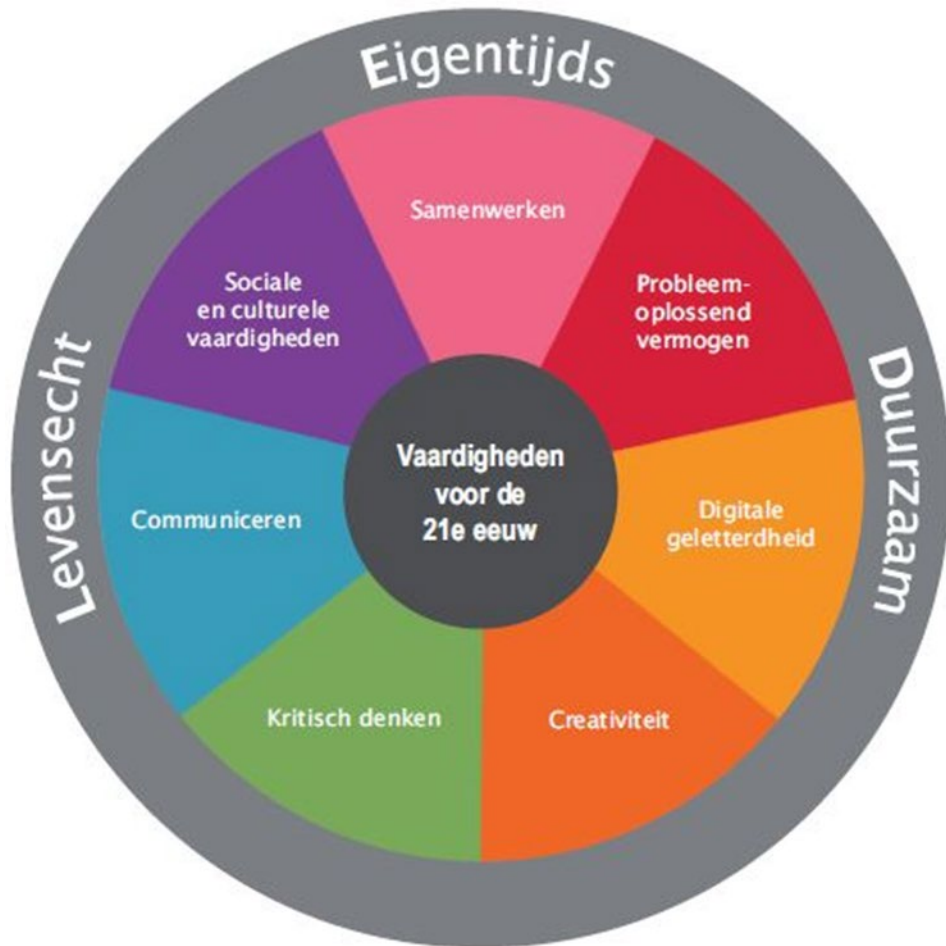
Taberna in Pompeii.

Maar onze stad staat grotendeels gestut op dunne palen, die de huisbaas aanbrengt als iets verzakt: de scheur lijkt goed verbonden, de huurders worden weer in slaap gesust onder een dreigend dak! Nee, ik woon liever waar 's nachts geen brand of wat voor vrees dan ook de mensen kwelt. Hier roept je buurman: 'Water!' en redt zijn boeltje. Zelfs de derde woonlaag slaat uit van rook. Maar jij weet niets. Jij bent hoog bovenin onder je dakpandak vlakbij de regen en de duivennesten de laatste prooi der vlammen.

Revenelle, Satouze II, c. 199-192

pe, heer, at overvloedig loor ons toedoen ormen als u, heer, ning verleent met elijkheid van een ek. twijfel kan naar de e dit ook uit eigen rziening zal sterk heid van de stad.

LED: levensecht - eigentijds - duurzaam

✓ **Latijn = LED**

✓ Sociale en culturele vaardigheden

✓ Samenwerken

✓ Probleemoplossend vermogen

✓ Digitale geletterdheid

✓ Creativiteit

✓ Kritisch denken

✓ Communiceren

Duurzaam (= leren leren)

- vocabularium en grammatica = **basiskennis**
  - voorsprong moderne talen
  - leren leren (10 - 25 woordjes per dag)
  - inzicht in taalstructuur (bv. LV - COD (Fr.))
- **vaardigheden** verwerven
  - nauwkeurigheid (aandacht voor details én geheel)
  - grotere pakketten leerstof verwerken
  - doorzettingsvermogen (elke dag woordjes leren)

STADTMUSEUM
SIMEONSTIFT

PORTA NIGRA
PORTA NIGRA

Verkennde projecten

Periodes van 6 weken

Mogelijkheid om 1 keer te kiezen

Voorbeeldproject STEM-wetenschappen
schooljaar 2021-2022

'Proeven van STEM'

Wil je een brug bouwen met ijsroomstokjes of liever een robot programmeren? Wil je een 3D-ontwerp maken of spreekt een microbit je wel aan? Dan is dit project iets voor jou!

Overgang 1^e naar 2^e jaar

Keuzepakket 1e jaar

4 uren
Latijn

ICT

Mijn extra keuze:
Verkennd project

Basisoptie 2e jaar

5 uren

- Latijn
- Economie & organisatie
- Maatschappij & welzijn
- Moderne talen & wetenschappen
- STEM-wetenschappen

**SANCTA
MARIA**
Kasterlee · SMIK

Vragen?

Mevr. S. Van Rompaey
Leerkracht Latijn